

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 „
Negyedévre ——— 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

A pécsi Kossuth-szobor leleplezése.

Pécs városában a mult vasárnap leplezték le Kossuth Lajos szobrát országos ünnep keretében. A pécsi immár ötvennegyedik Kossuth-szobor. Részt vett az ünnepélyen a törvényhozás mindkét háza, a főrendiház és a képviselőház, részt vett a magyar kormány és képviseltette magát számos törvényhatóság, város és község. Emelte az ünnep fényét, hogy megjelent ez alkalomból Pécs városában Kossuth mindkét fia, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és a néhány nap óta Budapesten időző öccse, Kossuth Lajos Tivadar, továbbá Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár, akiket számos képviselő és több főispán kísért Pécsre. Vasárnap reggel hat órakor érkezett meg a vonat a zászlókkal és címerekkel kidíszített vasúti állomásra, amelyet zsufozásig töltött meg Pécs városának és vidékének ez alkalomra odasereglett népe.

Erreth János főispán és Nendtvich Andor, Pécs városának polgármestere üdvözölték az érkező vendégeket. Tíz órakor vonult be a menet hosszú kocsisorban

A pécsi Kossuth-szobor leleplezése.

az összes vendégek és a közönség együtt énekelte a Szózatot, amelylyel a hazafias ünnep véget ért.

a városba, egyenesen a Mailáth-térre, ahol az érkezett vendégek közel a szobor mellett felállított sátorban foglaltak helyet.

Az ünnepélypontban tizenegy órakor a Himnusz éneklésével kezdődött, mely után Erreth János pécsi főispán lelkes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölte a kormány, a törvényhozás és a törvényhatóságok jelenlévő tagjait. Pleininger Ferenc, Pécs városának orsz. képviselője mondott ezután ünnepi beszédet, melyben Kossuth Lajos életét méltatta. Beszéde közben hullt le a lepel Kossuth ércszobráról, amely a kormányzót szónoki helyzetben ábrázolja.

Ezután Várady Antal szavalta el ez alkalomra írt ódáját.

A közönség kívánságára szólásra emelkedett Kossuth Ferenc miniszter is. A miniszter beszéde után Erreth János főispán, mint a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot Pécs városának. A koszorúk elhelyezése után

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

földet foglalt el a magyarság számára, mint Árpád apánk. És erről a munkáról nem is igen esik szó, csak egy-egy vidék lakosságának a szíve telik meg hálával, amikor hirtelen látja, hogy azon a földön, amelyet eddig piszkos ár látogatott, kövér kalászkok nyílnak vagy egy másik vidék arra eszmél, hogy már nem kell koldusbotot kezébe fognia, kivándorolnia, mert a hegyoldalakon ismét piroslanak a szőlőgerezdek. Egy harmadik tájék pedig boldogan tanulja meg, hogyan kell a földet engedelmessé tenni, az a föld, mely azelőtt az elvetett magon kívül alig adott valamit vissza, most nyolcszorosan, tízszeresen fizet, a negyedik környéken egy-egy jól szervezett mintagazdaság néhány új művelési ág, új állatfajták szétosztása meghozza a megelégedést és ekként símul végig Darányi keze az egész országon, ahova ér, csillapítólag hat.

Kevés a helyünk arra, hogy itt Darányi miniszternek a népjólét érdekében kifejtett közhasznú munkálkodását és a magyar föld boldogulásáért való cselekedeteit vázoljuk, mert a héten előterjesztett munkaprogramjában felölelte az egész magyar mezőgazdaság, a magyar föld művelőjének talpraállítására, megizmosodására irányuló összes terveit. Darányinak eddigi és ezután kifejtendő működése csakugyan rászolgált és érdemeket szerzett arra, hogy őt a nép miniszterének nevezzük.

Az ország dolga.

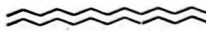
A magyar törvényhozó testületben lázas, sürgős munka folyik; amint már megírtuk, az ülések idejét megnyújtották, délelőtt tíz órától kettőig, délután pedig négy órától esti nyolc óráig tanácskoznak a honatyák. A héten letárgyalták a földművelési tárca költségvetését, Darányi miniszter nagy beszédet mondott az ő tárcája tárgyalása alkalmával. Fölsorolja a népszerű miniszter, hogy mit tervez a jövőben a magyar földművelés ügyének javára. Az egész Ház osztatlan tetszéssel fogadta a népszerű miniszter terveit. Egy nagy alatt végzett is a Ház a földművelési tárccával s aztán elővették a köz-

oktatásügyi költségvetést. Apponyi Albert gróf, aki két évi minisztersége alatt a magyar közoktatásügy terén több üdvös munkát végzett, szintén nagy beszédet mondott s kijelentette, hogy törvényt készít az ingyenes népoktatásról.

Még ezen a héten befejezik az igazságügyi tárca tárgyalását is. Azután pedig az egyes szakminiszterek terjesztenek elő törvényjavaslatokat, így Darányi földművelésügyi miniszter a telepítésről és parcellázásról szóló, a bortörvény módosításáról szóló törvényjavaslatot fogja a Ház elé terjeszteni.

Az osztrák képviselőház ülése.

A landwehr ujoncjutalék felemelésére vonatkozó javaslat folytatólagos tárgyalása során Zavorszky egy csomó panaszt és kívánságot hozott fel. Rámutatott a lengyelek németországi üldöztetésére és az osztrák munkásoknak Poroszországból való kiutasítására és megjegyezte, hogy Ausztria a most hivatalban levő államférfiak alatt porosz hűbéressé süllyedt. Ezután a javaslatot a véderőbizottsághoz utasították. Kolowrat gróf indokolta ezután indítványát sürgősségét, amely a tartalékosokra vonatkozó törvény azonnali tárgyalását indítványozza és reméli, hogy ezt az emberbaráti és szociálpolitikai szempontból fontos törvényt egyhangúlag fogadják el. Az összes szónokok hangsúlyozták, hogy ez a törvény kétségtelenül nagy szociálpolitikai haladást fog jelenteni. Több szónok azt kívánja, hogy a javaslaton lehetőleg javítsanak. Ezután megválasztották a vezérszónokokot és a tárgyalás folytatását hétfőre halasztották. A landwehr ujonckontinnens emelésére vonatkozó kormányjavaslat folytatólagos tárgyalása során Petryckij hangsúlyozza, hogy a ruthének a hadsereg óriási terheire való tekintettel a javaslat ellen szavaznak. Az április 12-iki vérengzés is megerősíti őket ebbeli állásfoglalásukban. Szóló azután behatóan fejtegeti a ruthéneknek Galiciában való mellőzését. Megállapítja, hogy a helytartó megöletése nem elszigetelt esemény, amelyet csak egy rajongó és beszámíthatatlan egyén követett el, hanem logikus következménye az az uralkodó állapotoknak. Ami Szcincskit a merénylet elkövetésénél vezérelte, az hatja át az egész ruthén népet is. Ha a Ház azt akarja, hogy Ausztria művelt és rendezett jogállammá legyen, ez esetben a ruthéneknek a teljes egyenjogúsításra irányuló követelését nem is fogja tovább mellőzni. Ellenkező esetben a ruthének kénytelenek volnának erőszakkal is kivívni jogaikat.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett
magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőművelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A zombori háziipari kiállítás megnyitása.

A bács-bodrogvármegyei Tulipán háziipari szövetség által rendezett kiállítást Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviseletében a múlt pénteken nyitotta meg Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkár. Az államtitkárt Szűry János miniszteri tanácsos és Maly Ferenc műszaki tanácsos kísérték. Társaságában voltak Ambrozovics Lajos bajai főispán, továbbá Sierbán állami jószágigazgató, aki Darányi Ignác földművelésügyi minisztert képviselte. A szabadkai állomáson a városi tanács nevében díszes küldöttség élén Biri Károly polgármester üdvözölte az államtitkárt. Zombor város nevében Fernbach Károly főispán, Bezerédj István szabadkai főispán és Baloghy Ernő képviselő kísérték el Szabadkától Zomborig. Útközben több község állomásán üdvözőlő küldöttségek jelentek meg. Zombor város állomásán Alföldy Árpád helyettes polgármester és Sulyevits kereskedelmi iskolai igazgató. A kiállítás színhelyén pedig a vármegye házában Fernbach Károlyné, a bizottság elnöke üdvözölte az államtitkárt.

Sztérényi József államtitkár szép beszédben köszönte meg azt a buzgó munkásságot, melyet a kiállítási bizottság elnöke s annak hölgytagjai a háziipari kiállítás rendezésénél kifejtettek és kijelentette, hogy az állam, ha szükséges, a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni a háziipart. Azután megnyitotta a kiállítást.

Mi hír a külföldön?

Az orosz események.

A дума ülésében bevégezte a belügyi költségvetés vitáját és néhány kiegészítéssel elfogadta a költségvetési bizottság közvetítő formuláját, amely szerint szükséges egy oly törvényjavaslat benyújtása, amely kimondaná a nemesség önkormányzatának a kilenc nyugati kormányzó-ságban való visszaállítását az illető nemességi marsallok illetékességi körének megállapítása mellett. Kryjanovszki, a belügyminiszter titkára kijelentette, hogy ez állapot visszaállítására irányuló indítványt korainak tartja. A nemesség önkormányzatának megszüntetése következménye volt az 1863. évi lázadásnak, amely leginkább a nemességben gyökerezett. Habár azóta sok minden megváltozott és a nyugati kormányzóságokban az ottani

lengyel lakosság köréből oly hangok hallatszanak, amelyek szerint e kormányzóságok nem alkotnak egy egészet a szomszédos lengyel kormányzóságokkal, az e tekintetben szerzett tapasztalatok mégis okot adnak arra az aggodalomra, hogy ily intézkedés a lengyel nemesség kezére játszaná az egész önkormányzatot. Bizonyítékul szolgáljon az a tény, hogy az első birodalmi dumába, sőt a birodalmi tanácsba sem választottak e kormányzóságokból egyetlen oroszot sem. A kormány meg van győződve, hogy itt átmeneti állapotról van szó és néhány év alatt életbe lehet léptetni a nemesi választásokat. A jelen pillanatban azonban ily intézkedéseket megvalósítani korai és megfontolatlan volna. Vidéki zemsztvóknak a nyugati kormányzóságokban való létesítése ügyében a belügyminiszter titkára akként nyilatkozott, hogy a kormány rövid időn belül erre vonatkozó törvényjavaslatot fog benyújtani a dumának, miután e kérdést a tárgyalásra megérettnek tartja.

Az újtörök mozgalom.

Sabaheddin herceg, a szultán unokaöccse, aki néhány évvel ezelőtt, immár elhalálozott atyjával, Damad Mahmud basával együtt elmenekült Törökországból, tudvaleg Franciaországban Terakki (Haladás) címmel új török lapot ad ki, amelyet rendszeresen becsempésznek Törökországba. E lap legutóbbi száma figyelemre méltó hosszabb kiáltványt is tartalmaz a macedóniai mohamedánokhoz. Ebben elsősorban utalás történik a keresztény lakosság törekvéseire, valamint arra a védelemre, amelyben minden oldalról részesülnek, a mivel szemben a mohamedánok a bandák zaklatásainak vannak kitéve. A mohamedánokat fölszólítják, hogy többségük és érdekeik védelmére tömörüljenek, mert különben Macedónia, Kelet-Rumélia és Kréta el fog veszni számukra. A kiáltvány továbbá a Balkán-államok államférfiainak következő leplezetlen nyilatkozatait emeli ki: 1. a görög miniszterelnöknek a parlamentben tett ismertes nyilatkozatát, független főkormányzó meghívása ügyében; 2. a bolgár külügyminiszter körlevelét az angol reformok tárgyában. Szemére veti ezután a fölhívás a mohamedánoknak közönyösségüket a többi lakossággal összehasonlítva és végül felszólítja őket, hogy a legközelebbi alkalommal barátságosan, de határozottan tiltakozzanak az angol követségeknél független főkormányzó kinevezése ellen. Jelentsék ki, hogy hívei az újításoknak, de sohasem fogják engedni Macedónia különválasztását és készek Macedóniát esetleg utolsó csepp vérükkel is megvédelmezni.

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK, RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK STB. STB.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Az értékesítő szövetkezetek fontossága.

Az értékesítés egyike a legfontosabb szövetkezeti kérdéseknek. Ennél van a termelő a közvetítő kényének leginkább kiszolgáltatva. Ha ezt az állapotot az értékesítő szövetkezetek megszüntetik, akkor a szövetkezés ügye közel lesz ahhoz a ponthoz, mely ma még csak mint a jövő reménye lebeg szemünk előtt.

Az értékesítő szövetkezetek közül a tejszövetkezetek vannak hazánkban legnagyobb számmal képviselve. A tojásértékesítő szövetkezetek is széparányú szaporodásról és sikerről adhatnak számot. A gabonamagtárszövetkezetek gyors elterjedése csak az anyagiakon múlik; de az ügy így is nagyon szépen fejlődik. Az ezeken kívül álló termények értékesítését azonban a szövetkezés ezideig csaknem figyelmen kívül hagyta. Alig itt-ott vehető észre valamely olyan irányú mozgalom, mely a szövetkezeti értékesítést másra is ki akarná terjeszteni. Már pedig a borjú, bárány, malac, pulyka, csirke, liba, réce, gyümölcs, szőlő, zöldségféle, méz, bab, mák stb. szövetkezeti úton való értékesítése is nagy jelentőséggel bír. Sokkal nagyobb, semmint az első gondolatra hinnők.

Ezek legtöbbször a magyar gazda idáig nem igen tekintette bevételnek. A borjú, bárány, malac még szerepel ilyen gyanánt, de arról már fölösleges volna kérdezősködni, hogy pl. zöldségféléből, babból, mákból mennyit vett be? Az ilyennel való vesződséget nem tartja érdemesnek. Pedig érdemes ám!...

A nagy város gyomra sokat emészt. Sokra van szüksége. És mindent készpénzzel fizetnek itt. Abból pedig falun van kevés; de van számtalan olyan, melyet nagy városban jó áron lehet értékesíteni. Vegyük csak sorra őket!

A gazdaember otthon a falujában sehogy sincs megelégedve azzal az árral, amelyet a szép szopós borjúért ígér a faluzó borjúkereskedő. De a pénzre szüksége van. A kereskedő összeszed egy vagonra való borjút, elküldi a nagy városba és mivel ott 2—3 koronájával is szívesen megfizeti a fogyasztó a borjúhús kilóját, jó áron eladja. Megtörténhetik, hogy még egyszer annyit kap, mint amennyit a gazdaembernek fizetett.

A bárány a nagyvárosiak húsvéti eledele. Ilyenkor mindenki azt akar enni. Ezt a falusi ember nem tudja, de annál jobban tudja megint az a kereskedő, aki húsvét táján összeszedi az eladó bárányokat és felküldi jó nyereségre.

A malacot újkor szokták enni, mert a hagyomány szerint ez szerencsét hoz. A malacnak tehát karácsony

és újév között van a legjobb ára, amit jó a gazdának megjegyeznie.

A pulyka karácsonyi eledel, mely minden jobbmódú család asztalán helyet foglal ezen a napon. Az értékesítés eszerint a karácsony előtti napokban a legalkalmasabb.

A csirkének, libának, récének nincsen meghatározott fogyasztási ideje. Ezt szívesen látják minden időben. Éppen azért mindenkor jó kelete is van. A baromfiak értékesítése azonban, noha milliokról van szó — amelyet ezen az úton bevesz a nép — még mindig az egész országban a faluzó tyúkászok útján történik. Hogy ezek aztán milyen búsas nyereségre tesznek szert, azt gondolni lehet. Hisz sok helyen szinte közmondásossá vált már az, hogy ha sok pénzt akarunk látni, csak a tyúkász bugyellárisát kell megnézni. Van is benne valami! Ez irányban rendkívül sokat tehetnek az értékesítő szövetkezetek.

(Folyt. köv.)

Nemzetközi tejszövetkezeti kongresszus Budapesten.

Innen-onnan 10 esztendeje, hogy hazánkban az állattenyésztő vidékeken tejszövetkezeteket alakítanak. Az állattenyésztés fellendülésével ugyanis a kisgazdaközönység a tejet feldolgozás útján sokkal jobb áron értékesítheti s a falusi tejszövetkezetek vannak hivatva arra, hogy a tagjaik által beszolgáltatott tejet vagy ők maguk feldolgozzák vagy pedig az egyes vidéki szövetkezeti központokba küldjék fel feldolgozás, illetve értékesítés végett. A tejszövetkezetek révén évente kivitt tejtermékünk értéke sok millióra rug s ez az összeg legnagyobb részét a falusi állattartó gazdák jövedelmét gyarapítja.

Hazánk tejgazdaságának fontosságát elismerik ma már a külföld irányadó tényezői is, erre vall legalább az, hogy az időnkint tartani szokott nemzetközi tejgazdasági kongresszust a jövő évben Budapesten fogják megtartani.

A nemzetközi tejgazdasági kongresszus nagybizottsága a héten tartotta alakuló ülését Dessewffy Emil gróf elnöklésével. A kongresszust a jövő év folyamán rendezik Budapesten, s iránta máris széles körben nyilvánul meg az érdeklődés. Dessewffy Emil gróf megnyitó beszédében vázolta a tejgazdálkodás jelentőségét az ország közgazdaságára, egyben azt a reményét fejezte ki, hogy a budapesti kongresszusnak sikerülnie fog megoldani mindazokat a kérdéseket, amelyek a tanácskozás tárgyai lesznek. Ezután Koerfer István dr. főtitkár tett javaslatot mindenekelőtt a kongresszus díszbizottsága megválasztásáról. A kongresszus díszelnökévé egyhangúlag Darányi Ignác földművelésügyi minisztert választották meg. A díszbizottság tagjai lettek ezenkívül az eddigi nemzetközi kongresszusok elnökei, továbbá Mezőssy Béla államtitkár, Miklós Ödön, Zichy Aladár gróf stb. Ezután a nagybizottság tagjait választották meg. A nagybizottságnak eddig 130 tagja van,

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfi, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület
vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

akik a magyar tejszövetkezeti és tejgazdasági mozgalmak vezető egyéneiből és a legkiválóbb szakférfiakból kerültek. Megállapította ezután az értekezet a kongresszus három szakbizottságát, nemkülönben a tárgysorozatot és a kongresszus ügyrendjét. Választott ezenkívül három albizottságot, úgymint: kiállítási, kirándulási és vigalmi albizottságot, az utóbbit annak idején hölgytagokkal is ki fogják egészíteni.

Uj földbérő szövetkezet. Egyre alakulnak ezek a hasznos társulások, amelyek lehetővé teszik, hogy a földművesek különben szétszórta erőiket egyesítve, nagyobb birtokokat közvetlenül a tulajdonosoktól bérebe vehetnek és ne legyenek kénytelenek másodkézből jóval drágábban bérelni. Megalakult legutóbb a Boldogkői Földművesek Szövetkezete Abaujban, amely Zichy Meskó Jakab gróf bodóközi uradalmát vette ki haszonbérebe. Amint halljuk, még több helyen vannak ily földbérő társaságok alakulóban, amelyekre nézve tanácsal készséggel szolgál a Magyar Gazdaszövetség (VIII., Szentkirályi-utca 40. szám), hol az érdeklődők eziránti minden felvilágosítást ingyen kaphatnak.

A kendertermelés föllendítése. Darányi földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett azokhoz a vármegyékhez, melyekben a kendertermelés fokozottabb termelése különösen indokolt volna, hogy az érdekeltek bevonásával közös értekezleteken állapítsák meg a kenderkikészítő központokat. Jelezte a miniszter, hogy ezekre az értekezletekre képviselőjét leküldi. A biharmegyei értekezet most folyt le Baranyay András vármegyei főjegyző elnöklete alatt s ezen az értekezleten a földművelésügyi miniszter megbízásából Károlyi Rezső gazdasági akadémiai tanár és Füredy Lajos szaktanár vettek részt. Az értekezleten Károly Rezső fejtegette, hogy nézete szerint a kendertermelésnek kivált a kisgazdasztály körében való csökkenése abban a körülményben rejlik, hogy az egyes kendertermelési gócpontok nem rendelkeznek megfelelő kenderáztatóval s főleg, hogy nem igyekeznek igénybe venni az ennek létesítésére kilátásba helyezett állami kedvezményeket vagy pedig oly községek kérelmezik, hol a termelt kender kis mennyiségénél fogva alig volna okadatolható a nagyköltésű áztató létesítése. Midőn tehát ily áztatóknak a jövőben megfelelő helyen s viszonyok között leendő létesítése érdekében az illetékes körök figyelmét felhívjuk, abban az állam részéről 50—80 százalékgig mehető kedvezményt helyez kilátásba. Erre a kulturmérnöki hivatal főnökének meghallgatása, a járási főszolgabírók s szakemberek hozzászólásai után, járásonkint azon községek jelöltettek meg, hol egyszerűbb, majd több költséggel előállítandó kenderáztatóknak megfelelő államsegélyvel való létesítését a viszonyok indokoltá teszik. Örömmel vette tudomásul az értekezet, hogy a földművelésügyi miniszter az áztatóhoz való állami hozzájárulás mellett kedvezményes áron jóminőségű vetőmagot bocsájt a termelő gazdák rendelkezésére. Kijelöltetett a belényesi, berettyóújfalusi, cséfi, élesdi, székelyhídi, tenkei, vaskohi, mezőkeresztes járásokban 21 község, ahol a mesterséges kenderáztatók felállíthatók.

• MI UJSÁG? •

Nagy idők tanúi. Szarvasról jelentik, hogy ott Balogh Mihály negyvennyolcas honvéd, aki a szabadságharc sok csatájában részt vett, meghalt. Nyolcvan éves volt. — Takácsi Horváth Gyula, 48-as honvédfőhadnagy, ügyvéd, Sopron vármegye törvényhatósági bizottságának volt tagja Győrött elhunyt.

A kápolnai csata évfordulója. A kápolnai honvédelemnél, mint minden esztendőben, úgy az idén is megünneplik a kápolnai csata évfordulóját. Az ünnep május 21-én reggel tíz órakor a kápolnai templomban gyászmisével kezdődött, amelyet Sebestyén Ferenc volt negyvennyolcas honvéd mondott. A honvédelemnél az ünnepi beszédet Maczki Emil országos képviselő mondotta. Kopácsy Dezső, az egri kaszinó örökös tiszteleti elnöke pedig a kaszinó nevében megszervezte az emléket.

A verseci főispán beiktatása. Nehrebeczky György verseci főispán beiktatása, mint Versecről jelentik, hétfőn délelőtt ment végbe fényes ünnepek közepette. A beiktatásra a főispánnal együtt Versecre érkeztek Steiner Félix, László László, Burdia Szilárd, Moskovitz Iván és Raisz Aladár képviselők is. Torontál, Temes, Krassó-Szörény vármegyék, Temesvár és Pancsova városok küldöttségileg képviseltették magukat a közgyűlésen. A beiktató közgyűlést Rezuha István dr. polgármester nyitotta meg, aki az új főispánt a város nevében üdvözölte, Haag Aladár dr. német, Miletics Szlavkó dr. szerb nyelven mondottak üdvözlő beszédet, mindketten biztosították a főispánt a lakosság hazafias érzületéről. Az eskü letétele után Nehrebeczky főispán beköszöntő beszédében kijelentette, hogy az egyetértés és az összetartás érdekeit fogja működésképpen szem előtt tartani, a másnyelvűek kulturáját és nyelvét érinteni nem fogja, de ha akadnának olyanok, akik idegen célok szolgálatában a nemzet hű fiainak sorait megbontani akarnák, azok ellen a törvény minden erejével és állásának egész súlyával küzdeni fog. A főispán beszédét lelkesen megéljenzették. Beiktatás után a főispán a küldöttségek tisztelgését fogadta, azután díszbéd volt.

A hunyadmegyei román iskolák. Hunyad vármegye törvényhatósági bizottsága most tartotta rendes tavaszi közgyűlését. A közgyűlés előtt híre járt, hogy a nemzetiségiek indítványt fognak betérjeszteni aziránt, hogy a közgyűlésen az egyes előadók románul is ismertessék előterjesztéseiket. Ez az indítvány azonban elmaradt s helyette a nemzetiségiek apróbb közigazgatási interpellációkkal támadták meg az alispánt, különösen jelentésének a román iskolák elmaradottságát ismertető része miatt. Dénes Károly tanfelügyelő a nemzetiségiek felszólalására adott válaszában rámutatott az izgatók áldatlan munkájára, mely még az iskolákat sem kíméli. Az agitátorok egyenesen azon vannak, hogy a nép butításával a tömeget teljesen a maguk és önző céljaik szolgálatába állítsák. A vármegye szomorú kulturális viszonyait is az oláh felekezeti iskolák teszik lehetővé, melyek nemzetiségi tendenciákat ápolnak. Ezek ellen jövőre is teljes szigorúsággal fog eljárni.

A tifusz Besztercebányán. Besztercebányáról jelentik: Hogy ott tíznél több tifuzos megbetegedés fordult elő. A lakosság nyugtalan, mert régebben a város állandó fészke volt ennek a betegségnek. Mióta azon-

ban vízvezeték és csatornázás van, mintegy tizennyolc év óta ritkán fordult elő a tifusz egy-egy szórványos esete. A város vízvezetékét most alaposan megvizsgálják, hogy nem ott rejlik-e a baj oka. Valószínű azonban, hogy a betegséget behurcolták. Föllépéséről jelentést küldtek a belügyminiszterhez.

Tanítói jubileum. Újszentiván németajkú lakossága a minap szép ünnepségekben részesítette Tóth Dani állami iskolai tanítót huszonöt éves működése alkalmából. A község rendkívül sokat köszönhet derék tanítójának, aki nemcsak az iskolában tanított, de a népet is nevelte. Alakított daloskört, tejszövetkezetet és esti iskolát. Az ünnepségekben a föllobogózt község polgárain kívül részt vett a Délmagyarországi tanító-egyesület törökkanizsai fiókjának nyolcvanhat tagja is. Az ünnepet lakoma fejezte be.

Kulturünnep Sopronban. Május 30-án és 31-én tartja meg XVII. évi közgyűlését Sopronban a Dunántúli Közművelődési Egyesület. Széll Kálmán a D. K. E. megalapítója és díszelnöke, ünnepi szóval fordul ez alkalommal az országhoz és Pallavicini Ede őrgróf elnöki beszédén kívül Rákosi Jenő előadása ad különös fontosságot az ünnepségnek, melyre újabban Darányi Ignác földművelésügyi miniszter is kiküldötte képviselőjében Sárosy-Kapeller miniszteri tanácsost. Sopron város tanácsa Töpler Kálmán dr. polgármesterrel az élen már megállapította a két napra terjedő kulturünnep sorrendjét. A közgyűlésre jelentkezők vasúti és szállásjegyeit május huszonhatodikáig a D. K. E. főtitkári hivatala (Budapest, Akácfa-utca 9.) küldi meg.

A sátorajjúhelyi Kossuth-szobor. Zemplén-megye törvényhatósági közgyűlése a múlt hónap 30-án négy szótöbbséggel azt határozta, hogy Kossuth Lajos szobrát nem az építendő új megyeháza elé, hanem a napipiac-téren fogják fölállítani. Ezt a határozatot most Matolai Etele nyugalmazott alispán és társai meglebebezték. A felebbeztést azzal okolják meg, hogy méltatlan Kossuth Lajos nagy nevéhez, hogy szobra egy eldugott helyen, a templom háta mögött álljon. Kossuth Lajos emléke szorosban össze van nőve Zemplén-megye vármegyeházával és az előtte levő térrel, mert a vármegyeháza termében mondotta nagy beszédeit az országhoz, annak erkélyéről szónokolt Sátorajjúhely és a vármegye népéhez s innen csillapította le a Zemplén-megyében 1831-ben kitört parasztlázadást.

Karthauzi barátok Budapesten. A karthauzi barátok, akiket tudvalevőleg Franciaországból kiutasítottak, Budapesten vagy környékén gyárat akarnak építeni a híres sartrózi likőr gyártása céljából, aminek titkát egyedül ők bírják. A karthauzi szerzetesek rendjének priorja jelenleg Budapesten tartózkodik és a minap Ó-Budán több telket tekintett meg a gyár céljaira.

A nyitrai megyei iskolák. Újabban ismét Tomcsek Imre, a brockói főiskola főtanítója nyilatkozik a nyitrai tanfelügyelőnek a nyitrai megyei iskolák állapotáról tett jelentése dolgában. Kijelenti, hogy Bárdos Ádám iskolaigazgató a brockói római katolikus iskolában tapasztaltakról nemcsak megleléssel, hanem dicsérettel nyilatkozott. Az iskolának pedig sem törvényellenes földgömbje, sem más ilyfajta taneszköze soha sem volt.

Tisztújítás Pécsen. A város törvényhatósága 16-án tartotta nagy érdeklődés mellett Erreth János főispán elnöklésével tisztújító közgyűlését. Egyhangúlag megválasztották az eddigi tisztviselőket és pedig Nendtvich Andort polgármesternek, Trober Aladár dr.-t főjegyzőnek,

Pintér Ferencet árvaszéki elnöknek, Reeh Györgyöt, Oberhammer Antalt és Makay Istvánt tanácsosoknak, továbbá Tichy Ferenc dr.-t első aljegyzőnek, akit a főispán azonnal tanácsosi helyettesé nevezett ki és Nick Alajos dr.-t főügyésznek.

Külföld-e Bosznia. A fővárosnak egy vállalkozó boszniai fából akart szállítani faburkolatot. A tanács megkérdezte a kereskedelmi múzeumot, hogy közszállítás szempontjából Bosznia külföld-e. A múzeum azt mondta, hogy igen. A tanács erre fölírta a kereskedelmi miniszterhez s azt kérte, hogy a boszniai fát sorozza a hazai anyagok közé. A kereskedelemügyi miniszter arról értesítette most a fővárost, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mert semmiféle külföldi származású anyagot vagy terméket hazainak nem minősíthet. Kijelentette azonban a miniszter, hogy ha a közel jövőben az utak és utcák burkolására boszniai faanyag felhasználása szükséges, a maga részéről nem tesz kifogást az ellen, hogy a belügyminiszter a külföldi beszerzésre az engedelmet a közszállítási szabályrendelet intézkedései értelmében megadja.

Bűnpörök a tót képviselők ellen. A pozsonyi ügyészség Ivánka Milán dr. orsz. képviselő ellen hat ízben elkövetett izgatásért bűnvádi eljárást indított. A vád szerint Ivánka a bazini képviselőválasztás alkalmával elmondott beszédeivel követte el az izgatást. A végtárgyalást a pozsonyi törvényszék július 9-ikére tűzte ki. — A rózsahegy kir. ügyészség Szikcsák Ferenc orsz. képviselő ellen eljárást indított, mert a múlt évben Jablonkán egy nyilvános gyűlésen a hatóság ellen izgatott. Ebben a pörben a végtárgyalás a jövő hónapban lesz. A tárgyalásra ötven tanut idéztek meg.

Kézimunka-kiállítás. A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület sümegi fiókjának háziipari tanfolyama május 24-én, a polgári leányiskola helyiségeiben a Ramassetter-szobor leleplezése alkalmából kézimunka-kiállítást rendez.

Kormánybiztosok a román iskolák megvizsgálására. Metianu metropolita értesítette az alája rendelt papságot és tanítókat, hogy Jancsó dr., kormánybiztos minőségben e hónap 18-án kezdi megvizsgálni az érsekség területén lévő román iskolákat. — Az aradi püspökség területén lévő román iskolák megvizsgálására a közoktatásügyi miniszter kormánybiztos minőségben Siegescu J. dr. tanárt küldte ki.

A Cukorrépa Termesztő Gazdák Országos Szövetsége most tartotta végrehajtó-bizottsági ülését Dessewffy Emil gróf elnöklete alatt. Fabricius Endre előterjesztésére a végrehajtó-bizottság tudomásul vette az Országos Magyar Gazdasági Egyesület átiratát, amelyben a szövetség úgy anyagi, mint erkölcsi támogatását biztosítja. Örömmel vette tudomásul a végrehajtó-bizottság, hogy a Hevesmegyei Cukorrépa Termelők Szövetsége is megalakult, amely szövetséget az Országos Szövetség tagjai sorába fel is vették. Részletesen beszámolt Dessewffy Emil gróf a szövetség eddigi működéséről, majd felhívására Tallián Béla ismertette azon eredményeket, amelyeket a Mezőhegyesi Cukorrépa Termelők Szövetsége eddig elért. Apponyi Gyula gróf ismertette a nyitrai megyei szövetség működését, azután Beer Henrik és Engel Hermann a hevesmegyei szövetség működéséről számolt be, a baranyamegyei szövetség működését pedig Mándy Sámuel ismertette. A végrehajtó-bizottság örömmel vette tudomásul a bejelentéseket és Dessewffy Emil gróf indítványára kimondta, hogy a szövetség eddigi működését még nagyobb arányokban fogja a jövőben fejleszteni.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

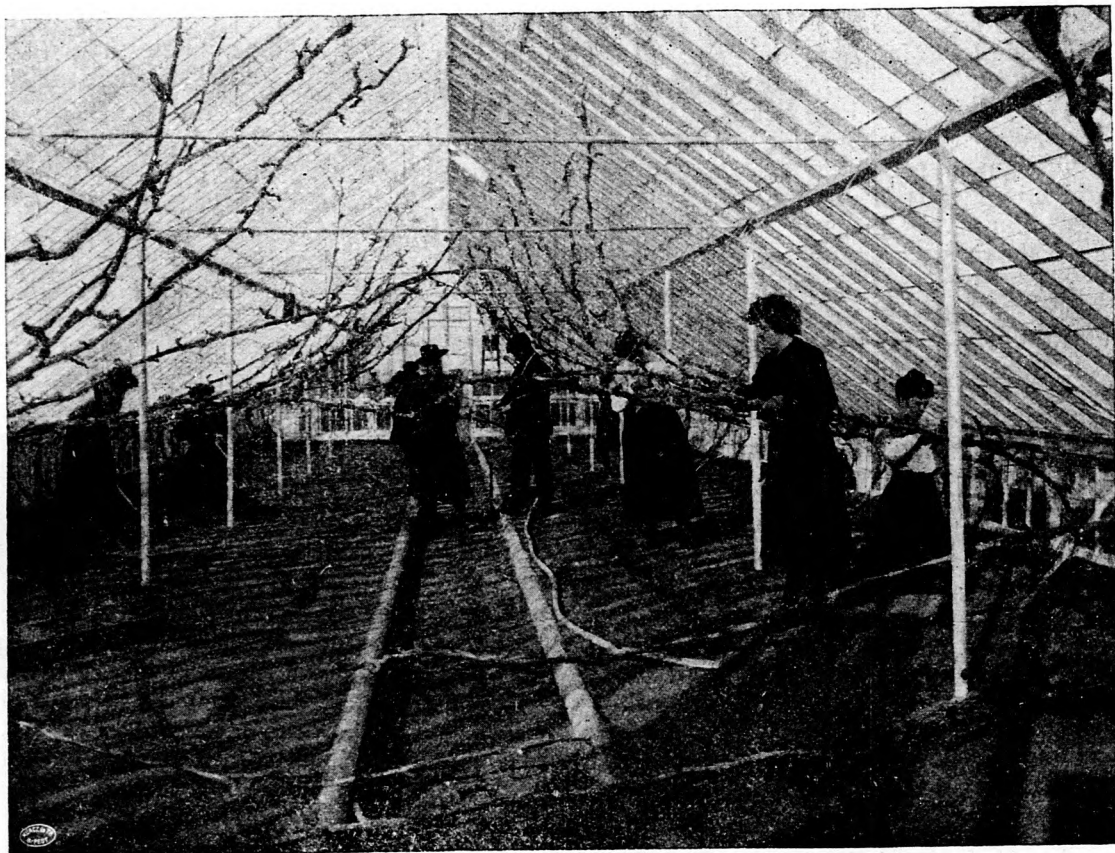
Kertészeti iskola nők számára.

Alig van ország, ahol a kertészet akkora mértékben, oly magas fokban volna kifejlődve, mint Angliában. A jómódú angol közönség táplálkozásában, szórakozásában, fényűzésében a kertészet rendkívül nagy szerepet játszik. Ezért a kertészet Angliában egyik legkifejlettebb termelési foglalkozási ág, amely elsősorban

kertészeti gyakorlati intézeteket tartanak fenn, tisztán a saját erejükből, nem támaszkodva másra, mint egyesületük tagjainak a támogatására. Ily módon létesítettek számos kertészeti tanintézetet is.

Angliában a nők is igen nagy mértékben foglalkoznak a kertészettel; azt lehet mondani, hogy nincsen olyan nagyobb kertészet, amelyben női kertészek mint rendes munkások alkalmazva ne volnának. Nem lehet csodálni azért, hogy a nők kertészeti kiképzésére az angliai kertészeti egyesületek igen nagy súlyt helyeznek.

Az egyik legkiválóbb ilyen kertészeti tanintézet nők számára a Londonhoz mintegy 25 angol mérföldnyi

Szőlőtőkék tavaszi metszése az üvegházban.

a nagyvárosok lakosságának szükségleteit van hivatva kielégíteni.

Az angol ember különben is a természetnek rendkívül nagy kedvelője és az ő jólétének egyik különös kedvtelését képezi, hogy házatájékát a kertészet műveivel feldíszíti és magának otthonát ezáltal szebbé és kellemessé teszi.

A szakkiképzés terén Angliában a társadalmi tevékenység viszi az első szerepet. Egyesületek és társulatok a maguk működési körébe vágó termelési ágak tökéletesítése végett iskolákat alapítanak és tartanak fenn, csupán azzal a céllal, hogy ezen iskolák révén az illető termelési ág tökéletesítését elérjék. Különösen a kertészeti egyesületek, amelyek nagyszámban vannak az ország minden részében elterjedve, erejük és működésük területének nagyságához képest kisebb-nagyobb

távolságban fekvő Swanley-ben van. Swanley London kertjének nevezhető, mert ebben a kis helységben, amelynek lakói száma alig haladja meg a 4000-et, több mint 300 acre-re (1 acre = 1125 □-öl) terjedő üvegházak vannak, amelyekben London számára állítják elő a korai zöldségféléket és korai gyümölcsöket és azokat a gyümölcsöket, amelyek az angol klíma alatt a szabadban nem teremnek meg, aminő a szőlő, őszi barack, az ananász és végül itt állítják elő a kertészek annak az óriási mennyiségű virágnak nagy részét, amelyet az angol divat szerint Londonban oly nagy mértékben alkalmaznak szobadísztul, asztaldísztul és egyébként.

Képeinken a swanley-i kertészeti iskola egynéhány érdekesebb részletét mutatjuk be. K—k.

Barackot ültessünk a szőlő által kiélt talajba!

Egy hírneves kereskedelmi kertész e tárgyban a következő figyelemreméltó dolgokat mondja:

Bortermelő vidékeken sok a szőlőhegy és kert, amely kifáradt voltában képtelen már kellő hozamokat adni. Míg megy a dolog valahogy, legfeljebb helyenkinti felújításra gondolnak tulajdonosaik, ahelyett, hogy véglegesen kicserélnék ott a szőlőt valami háladosabb növénnyel, pl. barackkal.

E mulasztást tudva, nem lehet csodálni, hogy a bortermelés ily helyeken hovatovább nehezebbé válik, a

Baromfiak lábdaganata.

A között a sok betegség között, amelynek baromfiállományunk úton-útfélen ki van szolgáltatva, van egy ritkábban előforduló, de makacs baj is, amiről szakkönyveink hallgatnak. Ez a baromfinak lábdaganata, mely a talpán keletkezik, az állatnak nagy fájdalmat okoz és gennyedésbe jut.

A bajnak oka vagy meghűléstől, vagy pedig a vékony, kemény ülőrudaktól származik és kanárimadaraknál is elő szokott fordulni.

A dagadt lábat naponta langyos vízben kell fürösztönnünk, ólomvízben leáztatunk, utána pedig tíz rész

Ribizkebokrok tavaszi metszése a szabadban.

tökében mindenféle kártevő tanyát üt és pusztít. A segítség a barackkal való kicserélésben adva van, mert ez a szőlő talaját kedveli. A barackültetvény a 3-ik évben már hozamot ad s bár nem sokáig tartja magát, 12—15 évig jövedelmez, annyi ideig tehát, míg a talaj a szőlőre nézve megint háladosossá válhatik.

Legjobb a barackra tudvalevőleg az áteresztő meszes talaj, de agyagos homokban is hálados, kivált ha mésztrágyázással istápoljuk.

Célszerű egyéves nemesített csemetékkel beplántálni a szőlőtől megtisztított területet s nem érdemes avval vesződni, hogy betegeskedő szőlőtőke közé csak itt-ott ültessük el a barackcsemetéket. Hazánk egyes vidékein meg lehetne próbálkozni ily módon baracktermeléssel, ami kétségtelenül jövedelmezőbb, mint bármely más növény.

vízben feloldott egy rész glicerinkeverékkel kenjük be és az állatot lehetőleg tiszta fészekben zárjuk el és ne sokat háborgassuk.

Hogy a glicerinkenőcs jobban megmaradjon a beteg részen, tanácsos azt keményítőporral behintennünk, amely azután erősen beleszárad a glicerinbe.

Ha a baj nagyon makacs, akkor ólomkenőcsöt, gennyedés alkalmával pedig ólomfehér-kenőcsöt használunk. Megjegyzem azonban, hogy ez a kenőcs mérges, tehát csak úgy alkalmazhatjuk, ha bekenése után a beteg lábat jó szoroson bekötjük egy kis bőrzacskóba, úgy hogy azt az állat le ne csipegethesse magáról és az ólomkenőcs a gyomrába ne juthasson, mert az esetben többet ártunk vele, mint használunk. Ez ellen a betegség ellen is a tisztaság a legjobb védekezés.

A hernyófészek megsemmisítése legcélszerűbben a fák friss levélbe indulása előtt eszközölhető, ha előbb netán elmulasztott volna. A fészek szövődése erősen tapadván visszamaradt száraz levelek között vagy ágakon, másképp mint a részek lemetszésével vagy megégetésével segíteni alig lehet. A lemetszésre tudvalevőleg rúdra erősített olló, a leégetésre pedig hernyózó fákla áll rendelkezésre.

A kakasok kora. Sokan azt tartják, hogy az éves kakasok előnyben részesítendőek az idősebbek felett. Ezt a tételt azonban nem lehet általánosítani, mert sok függ a vérmérséklettől és a fajtától. A nehéz fajtáknál, mint pl. cochin, brahma, hacsak nem egészen korai kelésűek, nem is tanácsos éves kakasokat alkalmazni, de a közepnehéz és könnyű fajtáknál sem árt, ha a kakas 2—3 éves. Habár általában azt tartják, hogy fiatal tyúkokhoz idősebb kakasokat s fordítva kell adni, hogy jól ter-

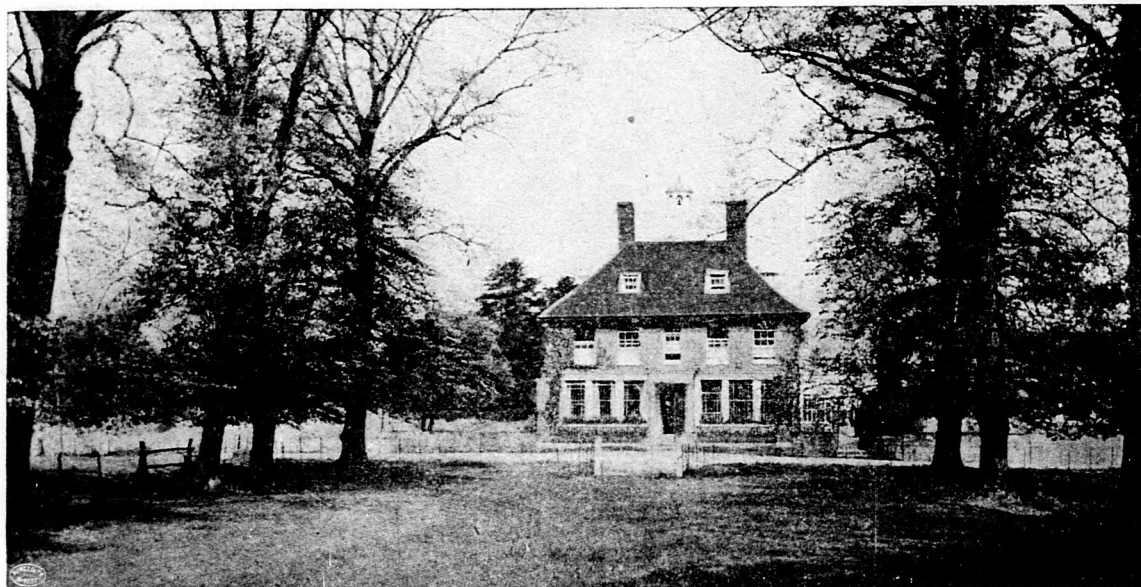

A legrégebb magyar nóta.

Irta: Hamvai Sándor.

A nyolcvanas évek elején volt a híres debreceni zsinat, hol a magyarországi és erdélyi reformátusok az uniót kimondották.

A több napon át tartó komoly tanácskozásnak egy-egy derültebb mozzanata is volt. Nem is lehet az más-kép, ahol annyi nagytudományú, komoly ember között nem egy nyugtalan vérű, bohém kedélyű poéta ember is került össze. Ezek a fránya poéták pedig mindig rózsás színben látják a világot. Nem szegi az ő jókedvüknek nyakát sem váltoadosság, sem egzekució,

Kertészeti iskola főépületének látképe Swanleyben. (Anglia).

mékenyített tenyésztőjásokat kapjunk, mégis be van bizonyítva, hogy a vérmérsékletnek nagyobb befolyása van, mint a kornak. Éppen azért jól kell állatainkat megfigyelnünk, hogy a legjobban kihasználhassuk tulajdonságaikat.

Gyümölcscsemeték gyökérképződésére még oly talajlazító anyagok is előnyösen hatnak, amelyeknek trágyaértékük éppen nincs, aminők pl. a kőszén-salak, az elaprózott tövises galy, de természetesen jóval előnyösebben hatnak erre az oly anyagok, amelyek talajlazítók, de egyben trágyaszerek is, aminők pl. a komposzt, az istállótrágya, tőzeg stb. Azért a csemeték ültetésénél nem is volna szabad ily anyagoknak a nélkülözése.

sem jégverés. Istentől elrugaszkodott, profán nép az. Itt is csak rosszban törték a fejüket.

A komoly, tudós paptársak gyöngeségeit csakhamar ellesték, kitapogatták. A legkomolyabb beszédben is megtalálták a humor bacillusait. Aztán pár nap múlva már ékes versezetekben csipkedték meg egyik-másik jámbor atyánkiát. Kivált a bőbeszédű, de kevés maggal rendelkező szónokokat gyilkolták agyon.

Esténként a napi munka után a Bikában, Debrecen egyik népszerű vendéglőjében, vidám zeneszó és pohárkoccintgatások között tárgyalták meg világiak és papok a zöld asztal körül szerzett benyomásaikat.

Itt meg aztán, mint pillangó a vadvirágos réten, csapongott a jókedv, sziporkázott a szellem. És bizony, nem kímélték itt még a méltóságos, nagyságos urak gyöngéit sem: kijutott itt a kutya porció püspököknek, grófoknak, báróknak, szerény papféléknek egyaránt...

Az unió kimondása napján történt, hogy ma is virágzó grófi család egyik kitünősége, aki az asztalfőn ült, aki az egyházi ügyekben máig is elül jár a példás buzgóságban, odaintette a terem közepén tüzes magyar nótákat játszó cigánybanda primását.

Odaintette és valamit súgott neki.

Csak azt látta mindenki, hogy a gróf egy százas bankjegyet tett maga elé az asztalra...

A cigányprimás szeme fölcsillant; arcán rózsák gyultak ki és odaállott megest a barna fiúk élére.

Valami ihletszerű kifejezés volt az, ami a primás egész lényét, annak fekete arcát szinte széppé varázsolta át.

És megszólalt a hegedű síró, panaszos hangja. A klárinét zokogása, a bőgőnek mély bánatos keserősége.

Hej Rákóczi, Bercsényi...

Szépen, odaadással játszott a cigány s minden szív megtelt poézissal, fájdalommal. Mikor bevégezte a nótát, hatalmas tapsvihár zúgott föl a teremben...

A cigány boldog mosolylyal, sunyi arccal pislantott a gróf felé. Mert annak szólt a nóta... A gróf meg

felé, az minden nóta után elutasító mozdulattal telegrafált a cigánynak: „Nem ez az... Nem ez az...”

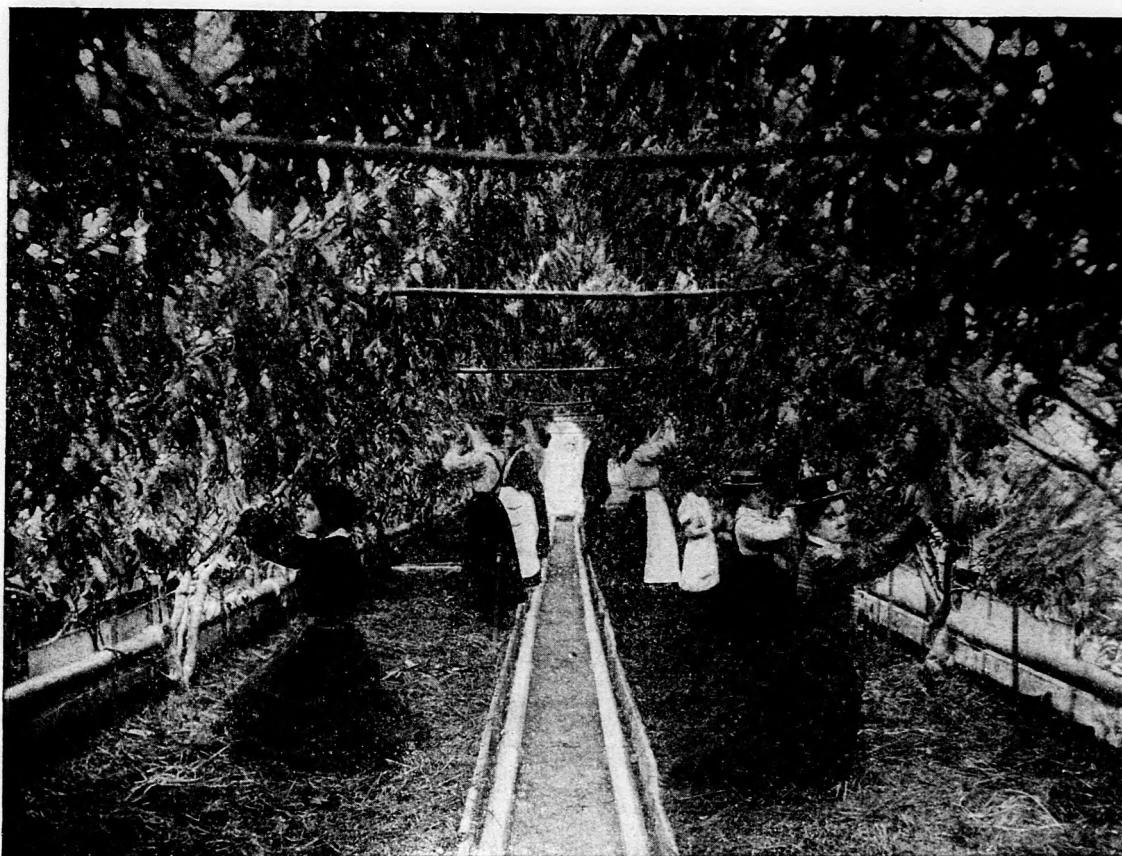
Az érdeklődés mind intenzívebbé lett a mulatozó társaságban. Előbb sehogy se tudták megérteni az összefüggést a gróf és cigányprimás szemjátéka, az asztalon heverő százas bankó, meg a kedvetlen, nagyúri kézlegyintgetés között...

De aztán méltóságos, nagyságos, főtiszteletű, nagytiszteletű, tekintetes és tiszteletes urak asztalfőtől le az utolsó helyig csak megértették, miről is van hát szó.

A prezideáló gróf ugyanis, mikor a primást magához intette, egy százast tett le maga elé és így szólt:

— Tied lesz, ha eltalálsz, melyik a legrégibb magyar nóta...

Nem is a százas volt hát tulajdonképpen itt az ér-

Őszi barackfák pincirozása az üvegházban.

volt hatva; de kezével legyintett... Kevesen értették ezt a néma beszédet.

Ujfent megszólalt a cigány hegedűje:

Az én csizmám disznóbőr,
Apám hozta Sitkéből;
A sitkei mesternek
Csizmája nincs szegénynek...

Majd:

Azt mondják, nem illik a tánc a magyarnak,
Nem, ha néki bugyogót s félnadrágot varrnak,
De pengős sarkantyúnak, kócsagtollas főnek
Illik s magyar pártának, magyar fejkötőnek...

Olyan jó öreg nóták, amelyekre a legidősebb tiszteletes uramék arcán is boldog együttérzés mosolya jelentkezett, jeléül annak, hogy boldog ifjúságuk emlékézt zavarta föl szívükben Marci cigány nyirettyűje, egymást követték, hol andalgón, hol csapodár vigassággal...

És Marci cigány mindhiába pillantgatott félő reménykedéssel, a szerelmes ifjú sóvárgásával a méltóságos

deklődés központja. És nem annak megszerzési vágya volt az, ami Marci cigánynak és bandájának úgy a szívébe nyilalott. Nagy szó volt az, hogy Marci cigány ne találja el valakinek a nótáját, mikor ő a vesékben szokott olvasni. A banda becsülete forgott a kockán.

Dunán innen, Dunán túl,
Elváltak a rózsámtúl
Ej haj, a bánat
Elhervasztja orcámat...

Sírt, rítt a hegedű. A cimbalom mély rezignációval, majd vad kacagással csapott belé az egymást követő olyan nótákba, amelyek mellett hajdanában nagyapáink, nagyanyáink ropták a csárdást. A grófi kéz méltóságos nyugalommal legyintett... Nem ez az, nem ez!

A társaság szóltan, néma tekintete elárulta, hogy a tornajátéknak két pártja akadt; egyik a cigányok tartalusi kínját részvétellel vegyes bosszúsággal tette magáévá; a másik párt kedvét találta a barna fiúk kínos zavarában...

Szebbnél-szebb kuruc nóták, melyek mellett délceg vitézek rohantak csatára, hidegen hagyták a grófot, érintetlen a száz forintos bankót. Pedig már a banda tagjai minden nóta után összebujtak tanácsot tartani... De hiába, mindhiába!...

Hanem egyszer, mikor a primás verejtékes homlokán már vastagon dagadtak ki az erek; amikor már szinte a reménytelenség szomorú, lemondó érzését lehetett arcáról leolvasni, a banda mögül egy rút képű öreg cigány, a böngőhordozó tünik elő... Fürgén odasiet a primáshoz. Valamit súg a fülébe. Ennek az arcán a diadalnak fénye csillan át, mint a komor, sötét, felhős égen a villám fénye...

Marci cigány hirtelen hátra súg valamit. Egyik a másikának adja azt tovább. Vigyorgó, kacagó kifejezés ül mindenik mór arcára, amikor hatalmas hangon fölzendül egyszerre ez a nóta:

Jaj, de huncut a német,
Hogy a fene enné meg!...

sast viselte címerpajzsán, eleinte koronátlanul vagy pedig a két fej közé illesztett koronával. Széchy Miklós országbíró már a sas fejére illesztette a koronát, amióta pedig Széchy Dénes 1447-ben kardinálissá lett, a sas két fején korona díszlett. De nemcsak a Széchy-család, hanem a Tübingiából származott német Balog nemzetségnek mind a négy ága viselte a kétfejű sast.

A Tübingiából származott német Balog nemzetség ősmagyar nevét a gömörmezei Balog pataktól vette, mely patak völgyében telepedett meg. A Balog-család négy ágazatot eresztett; ezek: a Baloghyak a Balogtól, a Széchyek Rimaszéctől, a Derenchényiek Derencsénytől és az Atthyak egyik ősüktől, Ath-tól — régi írásmód szerint Otthól — vették nevüket. Mind a négy ágazat címere a kétfejű sas, ami a régi heraldikában nagyon ritka, talán egyetlen címer. A kétfejű sas a kereszties hadak idejéből veszi eredetét, mert Keleten építészeti dísznek használták s nyomára már Kiakszáres méd király idejéből (Krisztus előtt 635—596) akadtak.

Tanulónők méhészeti gyakorlata Swanleyben.

Mikor a nótának vége van, Marci cigány szinte mérészen, kihívóan áll oda a grófi mecénás elé...

Visszafojtott lélekzettel várja mindenki, mi történik. Feszült érdeklődéssel néznek a gróf felé.

A gróf pedig a cigány homlokára ragasztja a százas bankót...

Frenetikus taps zúdul fel erre a teremben, amely csak akkor némul el, mikor Marci ihletett, átszellemült arccal húzza rá:

„... Isten áldd meg a magyart!...

A magyar kétfejű sas.

Kevesen tudják, hogy volt egy történelmi nevezetességű magyar család, melynek címere a kétfejű sas volt. A nagyhirű Széchy-család, mely Magyarországnak országbíró, esztergomi biboros érseket adott, a kétfejű

Mint Csoma József írja „Magyar nemzetségi címere“ című munkájában, a Balog nemzetség is a kereszties hadak útján szerezte a kétfejű sast s a nemzetség azután minden utódaiban, kivétel nélkül, szívósan ragaszkodott ősi jelvényéhez, kihalásáig. A nemzetség legrégebb pecsétje Széchy Dénes étkefogóé 1328-ból; a pecsét kerek mezejét a kétfejű sas paizs nélkül foglalja el, a sas kettős nyaka között csúcsos koronás főveggel.

Ezt követik a ránk maradt régi pecsétek közt sorrendben Baloghy Miklós, Pető fia, gömöri alispán pecsétje, koronátlan kétfejű sas 1357-ből. Széchy Miklós országbíróé 1355—1358-ból koronás kétfejű sas, de ugyanő más pecsétjein a sasokat korona nélkül használja. Azután következik a sorban Baloghy Péter pecsétje 1402-ből, Széchy Dénes esztergomi érsek 1442. évi pecsétjén a paizsban a kétfejű sas fején nincs korona, de 1447-ben, mint biboros, olyan pecsétet használ, melyen a címer-

paizsban a kétféjű sas koronás. Széchy Miklós 1481-iki pecsétjén a kétféjű sas koronás, Atthify Péter 1501-iki pecsétjén a sas kettős nyaka közt hatágú csillag van, Derenchényi Ambrus 1517-ből való pecsétjén a sas ismét koronás. Széchy Máriának, a murányi Vénusznak 1665-iki imádságos könyvén is koronás kétféjű sasos címer van, úgyszintén a murányi várban levő emléktábláján s a fraknói várkastélyban levő arcképére festett egykorú címeren is nyújtogatja kétfelé koronás fejét a kétféjű sas.

APRÓSÁGOK.

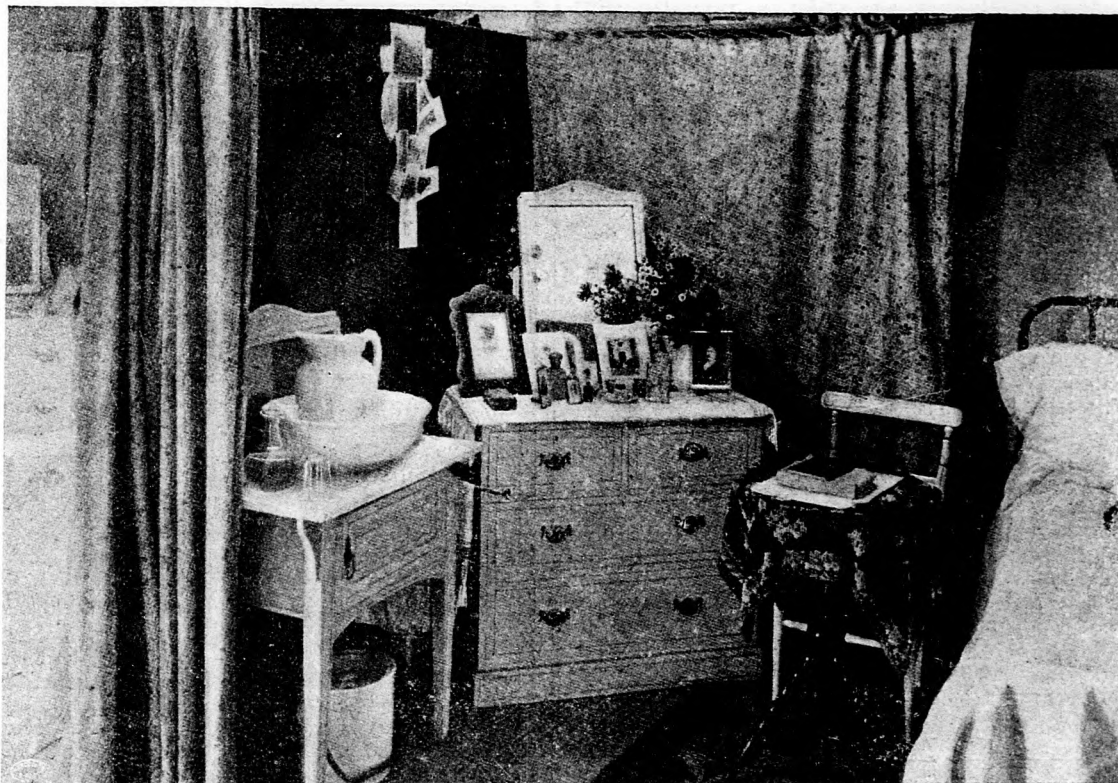
Hány nyilvános vidéki könyvtár van hazánkban. A Magyar Könyvszemle legutóbbi kötete számot ad a vidéki könyvtárak 1906-iki állapotáról. Ebből kitetszik, hogy vidéken is szépen terjednek a nyilvános

Kisebb mértékű, de nyilvános használatra szánt általános jellegű könyvtárral van kiegészítve az aranyosmaróti, balassagyarmati, besztercebányai, deési, esztergomi, felkai, gyulai, gyulafehérvári, ipolysági, magyaróvári, máramarosszigeti, miskolci, nagybányai, nagykárolyi, nagyváradi, nyiregyházi, nyitrai, pécsi, poprádi, selmecbányai, sepsiszentgyörgyi, szatmári, szekszárdi, szentesi, turócszentmártoni, váci és veszprémi múzeum.

A békéscsabai, lévai, esztergomi, keszthelyi, kolozsvári, komáromi, pozsonyi (természettudományi múzeum), rimaszombati, szamosújvári, a két temesvári és a zombori múzeum könyvtára szakkönyvtár jellegű.

A huszonhárom önálló nyilvános jellegű könyvtáron kívül tehát még harminckilenc vidéki könyvgyűjtemény van a könyvtári ügy szolgálatában. Összesen hatvankét vidéki könyvtár.

Betörő-fogás telepítiával. A távolbalátás egy kü-

Hálószoba a közös teremben.

közkönyvtárak. Önálló nyilvános könyvtár 1906-ban huszonhárom volt a vidéken; ezek:

Az alsókubini Csaplovits-könyvtár, az aradi Kölcsey-Egyesület könyvtára, a debreceni református főiskola könyvtára, az eperjesi evangélikus kollégium könyvtára, a győri városi könyvtár, hódmezővásárhelyi és kiskunhalasi református főgimnázium könyvtára, a kassai múzeum könyvtára, a kecskeméti városi könyvtár, a losonci városi könyvtár, a lőcsei evangélikus egyház könyvtára, a máramarosszigeti református főiskola könyvtára, a miskolci evangélikus egyház könyvtára, a pápai református főiskola könyvtára, a pozsonyi városi közkönyvtár, a sárosi református kollégium nagykönyvtára, a szabadkai városi közkönyvtár, a szegedi Somogyi-könyvtár, a vasvármegyei Kultúregyesület szombathelyi könyvtára, a verseci könyvtár. Ezek közül az aradi, debreceni, kassai, kecskeméti, pápai, szabadkai, szombathelyi és verseci könyvtár múzeummal van kapcsolatban, mint amely önálló osztálya.

lönös esetéről írnak vidékről. Egy kis fiú kora reggel amikor fölébredt, így szólt:

— Papa, nagyon rosszat álmódtam.

— Mit?

— Láttam, hogy a vásártéri fűszerboltot föltörte egy csunya bácsi, aztán egy nagy batyúval elment.

— Bolondság.

— De igaz.

— Dehogyan igaz, hiszen csak álmódtad.

És csodák-csodája, egy-két órával később megtudtam, hogy azt a fűszerboltot csakugyan kifosztották az éjszaka. Elmondtam a dolgot a főkapitánynak, akit annyira izgatott a dolog, hogy eljött velem a lakásomra és kihallgatta a fiacskámat.

— Hát aztán milyen volt az a betörő bácsi? — kérdezte tőle.

— Vörös haja, meg szakállá volt, a ruhája pedig rongyos.

— Megismernéd?

— Meg.

A főkapitány razziát tartott s elfogott néhány csavargót. Kis fiamat elkísértem a rendőrségre. Ott szembe-sítették az elfogottakkal s egész biztossággal rámutatott egy vörös csavargóra.

— Ez a bácsi volt — szólott.

A csavargó beismerte a betörést s meg is nevezte az orgazdáját, akinél megtalálták az ellopott holmit.

Egy város polgármester nélkül. Tudott dolog, hogy sok vidéki járás megürült körorvosi állására nem akad pályázó; az ok: a silány jövedelem. Ruma mezőváros nemcsak orvosait, de a polgármesterét is rosszul fizeti, ami most nem kis szégyent hozott reá: megürült a polgármesteri szék és egyetlen pályázó nem akadt. A rumaiak most egy második pályázatot írtak ki, de azért a polgármesteri fizetést nem javították meg. Csakhogy ravaszok ám a rumaiak; mivel sejtik, hogy ez a másik pályázat is meddő marad, máris jelentkeztek a kerületi előljárásnál egy közigazgatási hivatalnok kirendelése érdekében, aki aztán a polgármesteri teendőket elvégezné. Csakhogy felsültek, mert itt meg azt a választ kapták, hogy kapni kapnak főbb hivatalnokot, de csak évi 4000 koronányi tiszteletdíj ellenében.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. május 20.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműk: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertéshús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., háj 1'36—1'40 K., sertézsír 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2.— K. szalámi 3'20—3'60 K.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23'50—23'80 K. Rózsa 20'40 K-tól — K-ig. Árpa 13'70 K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'—14'80 K. Tengeri 12'30—12'10 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 77.—78.— K., erdélyi apróbb áru — K. ládánként (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6.— K., rózsa új 5.—6.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt — K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	34.40	34.—	32.60	33.—	32.60	32.20	31.40	30.20 —

Takarmányvásár. Réti széna 6'20—8'20, muhar 8'—8'60 zsup-szalma 6'60—7.—, alomszalma 4'—5'20.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

39045. I. B/1. 1908. sz.

Faeladási hirdetmény.

A liptó-újvári m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó alább megnevezett m. kir. erdőgondnokságokban 1908. évtől kezdődőleg, bezárólag 1912. évig, tehát egymásután következő öt éven át termelhető fenyő- és esetleg szil, juhar és kőris épületi és műszerfának, valamint lágy és kemény tűzifának tövön az erdőben kat. holdankénti egységárok mellett, illetve a kincstár által házilag kitermelt és a farakodókra leszállított szálfá- és rönköfátömegnek köbméterenkénti egységárok mellett való értékesítése iránt a liptó-újvári m. kir. főerdőhivatal irodájában zárt írásbeli versenytárgyalás fog 1908. évi június hó 1-én d. e. 10 órakor tartatni és pedig:

1. II/a csoport. Az oszadai vízfűrész használatával az oszada-revuczai erdőgondnokság „A” üzemsztyálynak IV. vágássorozatában és a „B” és „D” üzemsztyályaiban a fennebbi 5 év alatt kihasználendő 504'9 kat. holdon termelhető mintegy 53'300 m³ fenyő épületi és műszerfára és mintegy 4600 m³ lágy és 15'300 m³ kemény tűzifára.

Kikiáltási ár kat. holdanként 1255 korona.

Bánatpénz 12'000 korona.

2. II/c, II/d és II/e csoport. A likavai m. kir. erdőgondnokságban a fent megjelölt 5 év alatt a Csebrád és pod Szokole nevé vágásterületeken kihasználendő 54'55, illetve 41'4 kat. holdon a kincstár által kitermelendő és a Vág melletti rakpartokra s a „Lucska” nevé vágásterületen kihasználendő 54'2 kat. holdon ugyancsak a kincstár által kitermelendő és a lucski-i erdei farakhelyre leszállítandó mintegy 5700, 5500, illetve 8600 m³ fenyő szál- és rönköfára. Minden csoportra külön adandó ajánlat.

Kikiáltási ár:

a) A II/c és II/d csoportnál a Rózsahegyen a Vág melletti rakhelyen átadandó fa után:

10—19 cm. középátmérőig m ³ -ként	13 kor.	— fill.
20—28 „	16 „	— „
29 és több cm. „	18 „	50 „

b) A II/e csoportnál a lucski-i erdei rakhelyen átadandó fa után:

10—19 cm. középátmérőig m ³ -ként	11 kor.	40 fill.
20—28 „	14 „	40 „
29 és több cm. „	16 „	90 „

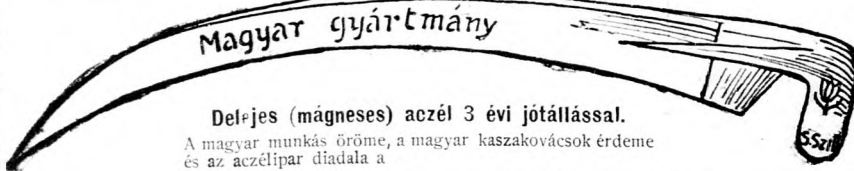
Bánatpénz a II/c és II/d csoportnál 1500—1500 és a II/e csoportnál 2000 korona.

Az eladásra kerülő összes vágások a helyszínén ki vannak tűzve és az érdeklődők által bármikor megtekinthetők és becsülhetők is. Bővebb felvilágosítással a liptó-újvári m. kir. főerdőhivatal szolgál, ahol az általános árverési és a szerződési feltételek is megtekinthetők. Ezek a feltételek úgy a m. kir. földművelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V., Zoltán-utca 16.), valamint a liptó-újvári m. kir. főerdőhivatalban átvehetők.

Kelt Budapesten, 1908 május hóban.

M. kir. földmiv. miniszterium.

Magyar gyártmány

Delejes (mágneses) acél 3 évi jótállással.
A magyar munkás öröme, a magyar kaszakövcsök érdeme és az acéltipar diadala a

„Tulipán” védjegyű kasza.

Nincs hozzá hasonlítható sem jóságában, sem könnyedségben, sem ruganyosságában minden kaszának gyönyörűsége telik. **Végre egy tökéletes, a legkényesebb igénynek is megfelelő kasza!** A „Tulipán”-jegyű kaszával napokig lehet egyszeri kalapálással kaszálni. Naponkint 2—3-szori fenés elegendő. Minden „Tulipán”-jegyű kaszáért jótállás vállalatik s meg nem felelő díjmentesen lesz új kaszával kicserélve. A „Tulipán”-jegyű kasza kipróbálva, kikalapálva lesz elszállítva! — A „Tulipán”-kasza táblája vékony, repke, könnyű, a háta erős és az orma rendes kaszás ember kezéhez van állítva, nem kell kovácskézre adni, munkára kész! **Árjegyzéket ezen hírreves kaszáról ingyen és bérmentve küld: Sohr „Tulipán”-kasza szállítási telepe Somogy-Szill 85.**

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon.

Öntözd a virágot, mert elszárad,
Védd a magyar ipart, majd feltámad!

Pártoljuk és terjeszszük hazánk iparát!

II-i 1908.
3690. szám.

Hirdetmény.

A nagykörsi, verseczi, békéscsabai, bajai és kiskundorosmai m. kir. méntelep-osztály részére 1908. november 1-től 1909. október 31-ig szükségglendő **kenyér, zab, széna és alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa** szállításának biztosítása végett 1908. május 25-én délelőtt 9 órakor a nagykörsi parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig a nevezett parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep-osztályoknál megtekinthetők, ahonnan a feltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Megemlítvén, hogy az osztályonként szállítandó czikkék körülbelüli összértéke a következő: Nagykörös 45.000 korona, Versecz 53.000 korona, Békéscsaba 50.000 korona, Baja 48.000 korona és Kiskundorosna 38.000 korona.

Budapest, 1908. május hóban.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

3687—1908. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami méntelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1908. november hó 1 étől 1908. október hó végéig szükségglendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvevő irodájában **1908. évi május hó 30-án délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.**

A takarmány - szükségletre megjegyztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvevő irodájában megtudhatók, ahol a szállítási feltételek füzete is betekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Budapest, 1908. évi. május hó 9-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

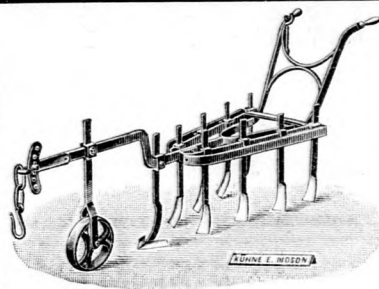
Kühne E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára :: :: **Mosonban**

elismert gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,

Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat, Laass-rendszerű többsoros kapológépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „Osborne“ kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én
veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.400.— kor.
Tartalékok	-----	764.780.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az
ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelősege közgyűléssel határozattal tartalékba he-
lyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatéri-
tést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os
díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosított-
tak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesítet-
tek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselőik
közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban
készséggel szolgál az igazgatóság.

Fajbaromfi és költőtojás, sok éremmel kitüntetett törzsek után,
óriási lud, kaesa, pulyka stb. diszgalambok, madarak, faj-
kutyák, ajánlunk kitűnő vizslakopó, vaddisznós és borzabeket,
nyersen és idomítva; továbbá óriás szentbernátthegyí újfund-
landi dögök, orosz agarak, skóciai juhászkutyák, magyar
komondorok, uszkárok, törpe ebecskék és kitűnő patkányirtó-
kat, hosszuszőrű angoramacskákat, óriás fülesbaglyokat, élő és
kitömött vadak, óriás nyulak, méhek és felszerelések, állatte-
nyésztési eszközök, állattápszerszerményeket, állatokat kitűnő
módszer szerint idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógy-
kezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket kötünk. Árjegyzé-
ket bérmentve küld: Diana-telep Tar, Heves megye 11669.
„Kértek e lapra hivatkozni.“

Legjobb és legolcsóbb

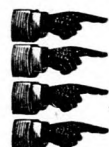
gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent
képek lemezeit (kliséket) olcsón
kölcson adja, esetleg eladja a
„FÜGGETLEN UJSÁG“-kiadóhivatala, BUDA-
PEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-
Separatorok a jelenkor legtekélyesebb
főzőgépei. Nagy és kiváló munkabírás
mellett bámulatos könnyen járnak.

**Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.**